

ÇORUM VE ÇEVRESİNİN TAHKİK JEOKİMYA RAPOR ÖZETİ

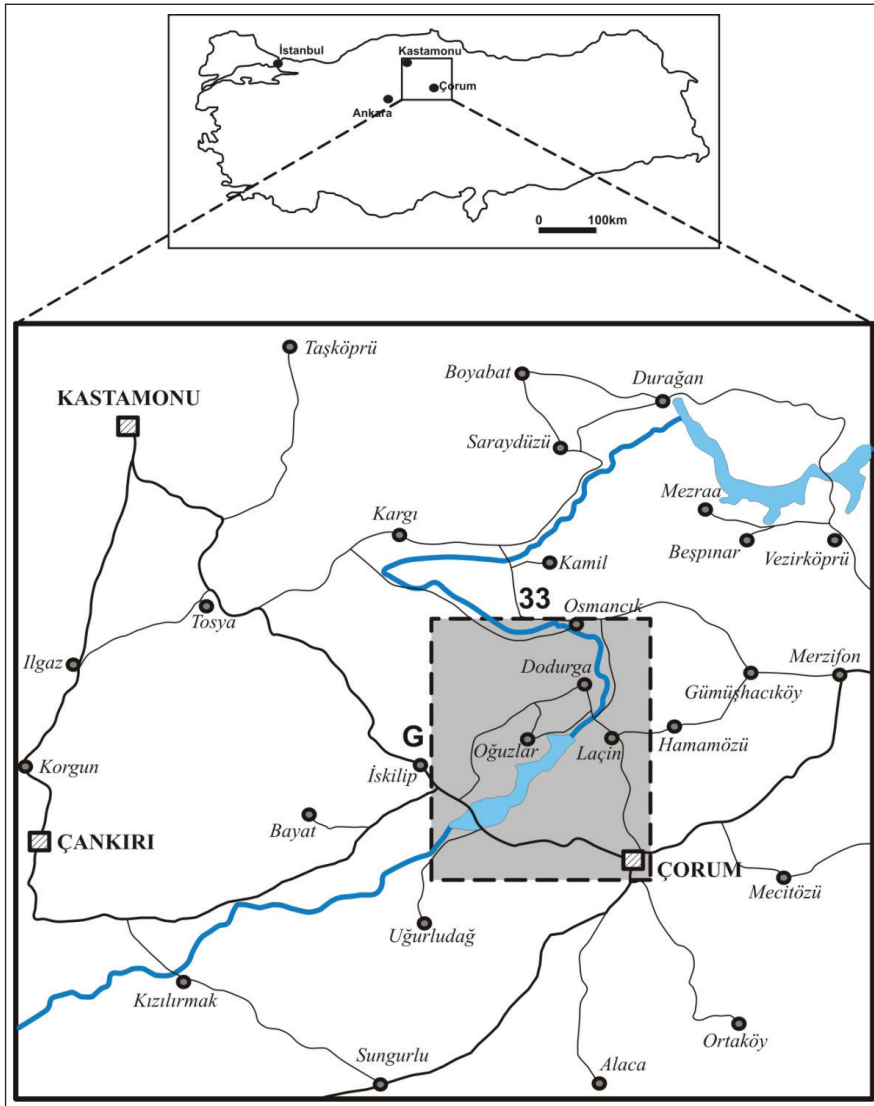
Veysel URKAN* ve Ercan KUŞCU*

Çalışma alanı, Orta Karadeniz Bölgesinde Oğuzlar, Dodurga, Osmancık, Laçın ilçeleri ile Çorum ili civarında, 1/25.000 ölçekli G33 a1, a2, a3, a4, b1, b2, b3, b4, c1, c2, c3, c4, d1, d2, d3, d4 paftalarında yer alır (Şekil 1).

Çorum çevresi ile Sinop güneyinde kalan bölgede genel jeoloji çalışmaları dışında, maden yataklarına yönelik çalışmalar sınırlı olup, mostraya dayalı maden aramacılığı dışında herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

Çalışma alanının kuzeyinde Çobanlar Fe ve Durağan As, kuzeydoğusunda Bakırçay Cu-Mo, doğusunda Gümüşhacıköy Pb-Zn-Ag ve Turhal Sb zuhurları, güneyinde Başnayla Mo, güneydoğusunda Akdağmadeni Pb-Zn, güneybatısında ise Balışeyh Mo ve Karacaali Cu-Mo zuhurları yer almaktadır (Şekil 2). Ayrıca, çalışma alanı ve çevresinde yaygın olarak izlenen Oligo-Miyosen yaşlı sedimanter birimler içerisinde red-bed tipi bakır zuhurları da bulunmaktadır (Derekutuğun (Bayat-Çorum), Üçoluk (Sungurlu-Çorum), Göçerli (Yerköy-Yozgat) ve Terzili (Yerköy-Yozgat)).

Bu veriler temel alınarak 2004 yılında başlatılan genel jeokimya çalışmaları ile

Şekil 1- Çalışma alanı yer bulduru haritası (1/100.000 ölçekli G33 pafta sınırı).

*Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Maden Etüt ve Arama Dairesi, Ankara

çalışma alanındaki olası cevherleşmelerin (gömülü ve/veya örtülü) aranmasında kullanılacak ölçütlerin saptanması ve bölgenin maden yatakları açısından ekonomik potansiyelinin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

2004, 2005, 2006 yıllarında F33 (c1, c2, c3, c4, d1, d2, d3, d4), G33 (a1, a2, a3, a4, b1, b2, b3, b4, c1, c2, c3, c4, d1, d2, d3, d4), H32 (b2, b3) ve H33 (a1, a4) paftalarında (4200 km²) yürütülen genel jeokimyasal prospeksiyon çalışmaları sırasında belirlenen anomalilerden G33 paftasında yer alan ve önemli olduğu düşünülen 7 adet sahada tahkik çalışması yapılmıştır (Şekil 3).

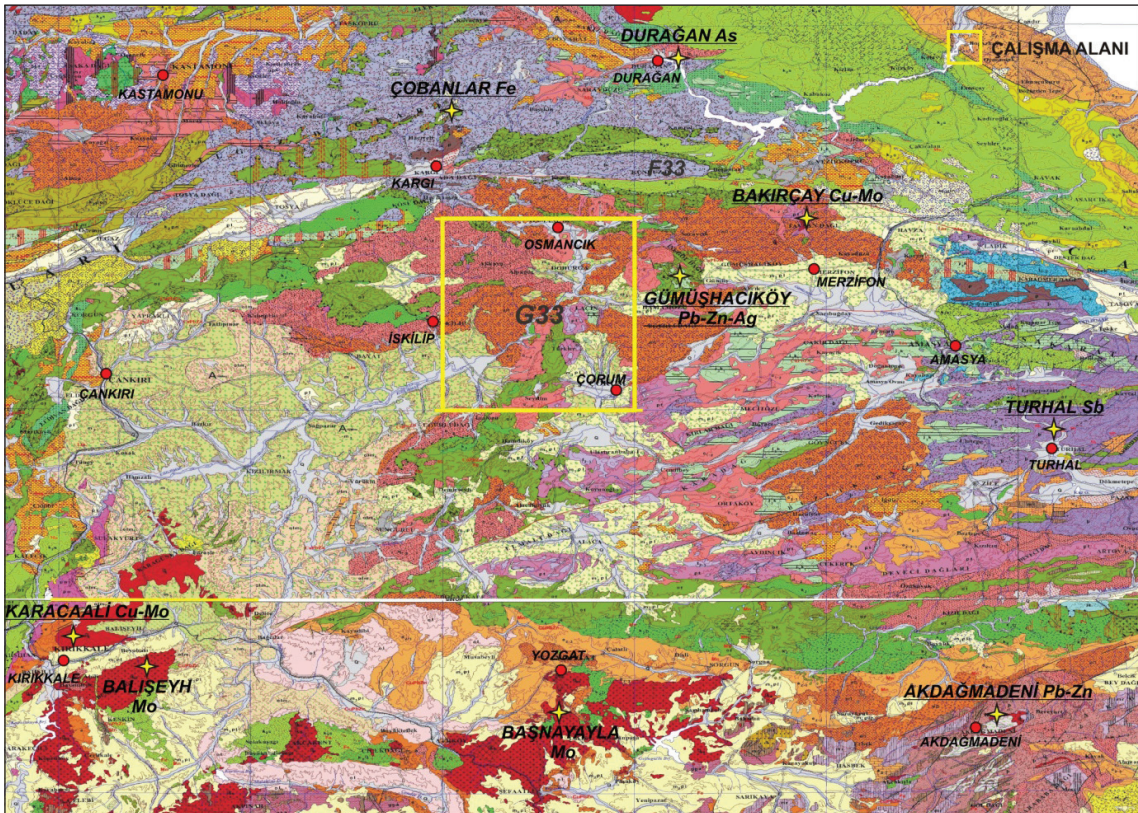
Farklı kıtasal blokların yan yana geldiği çalışma alanında, Paleozoyik-Alt Mesozoyikten günümüze kadar oluşan metamorfik, ultrabazik, sedimanter ve volkanik kayalar gözlenmektedir. Bölgede temeli Devecidağ karışığı (Permo-Triyas) oluşturmaktadır. Bu birim üzerinde ise İnaltı formasyonu (Geç Jura-Alt Kretase), Artova ofiyolitli karışığı (Kampaniyen-Maestrihtiyen) yer almaktadır. Geç Jura ile Geç Mesozoyik yaşlı bu birimler

üzerinde ise Tersiyer yaşlı (Eosen-Pliyosen) sedimanter seriler ile volkanik-plütonik kayalar ve Kuvaterner yaşlı karasal istifler gelmektedir. 1/100.000 ölçekli G33 jeoloji haritasındaki litolojilerin tanımlanmasında, ağırlıklı olarak Aziz (1973), Birgili vd. (1975), Özcan vd. (1980), Yılmaz ve Tüysüz (1984), Hakyemez vd. (1986) ile Genç vd. (1991)'in çalışmalarından faydalanılmıştır.

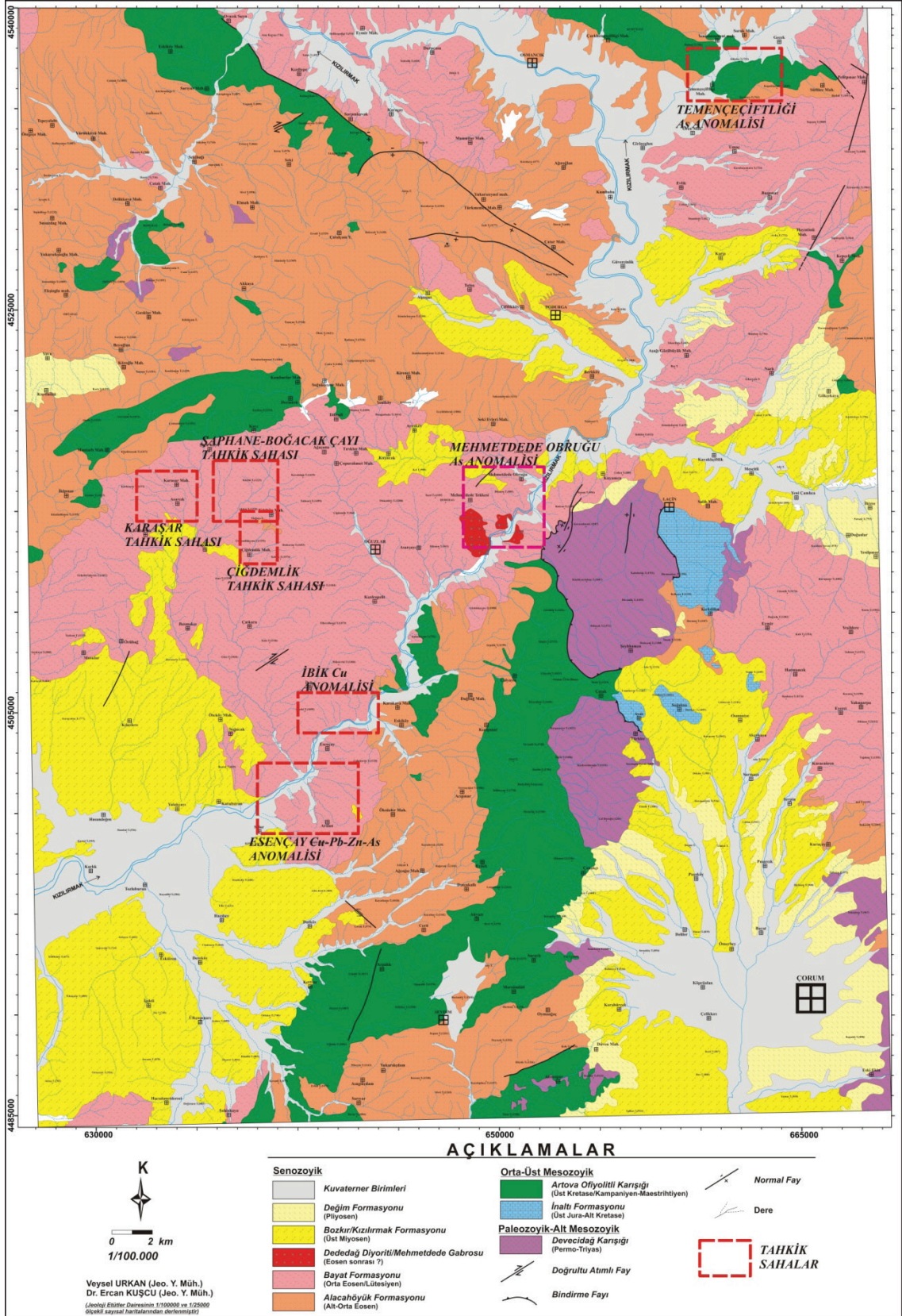
MTA'nın üretmiş olduğu 1/100.000 ve 1/25.000 ölçekli jeoloji haritalarından yararlanılarak, anomali sahalarının 1/10.000 ölçekli maden jeolojisi haritaları hazırlanmış ve tespit edilen alterasyonlar haritalar üzerine işlenmiştir.

Anomali sahalarının tahkiki sırasında, dere sedimanı, jeokimyasal kayaç örneği ile petrografi ve XRD amaçlı örnekler alınmıştır (Çizelge 1). Bu örnekler MTA Genel Müdürlüğü Maden Analizleri ve Teknoloji laboratuvarlarında (MAT) analiz edilmiştir.

Gerçekleştirilen tahkik çalışmaları (jeokimyasal dere sedimanı, jeokimyasal kayaç, petrografi ve

Şekil 2- Çalışma alanı ve çevresinde yer alan maden yatakları ve zuhurları (MTA 1/500.000 ölçekli Jeoloji Haritası).

Şekil 3- Genel jeokimyasal prospeksiyon çalışmaları sonucunda belirlenen anomalilerde yapılan tahkik sahaları (1/100.000 ölçekli G33 paftası jeoloji haritası-Jeoloji Etütleri Dairesi haritalarından derlenmiştir).

Çizelge 1- Çorum ve çevresinde yer alan tahkik sahalar ve örnek listesi

TAHKİK SAHALARI	ALINAN ÖRNEKLER			
	DERE SEDİMANI	JEOKİMYASAL KAYAÇ	PETROGRAFI	XRD
ESENÇAY Cu-Pb-Zn-As ANOMALİSİ	45	29	5	1
İBİK Cu ANOMALİSİ	5	6	2	1
MEHMETDEDE OBRUĞU As ANOMALİSİ	15	20	3	6
ÇİĞDEMLİK TAHKİK SAHASI	5	11	3	3
ŞAPHANE-BOĞACAK ÇAYI TAHKİK SAHASI	29	22	2	9
KARAŞAR TAHKİK SAHASI	24	7	2	1
TEMENÇEÇİFTLİĞİ As ANOMALİSİ	19	7	3	-

XRD örnekleme) sonucunda, Mehmetdede Obruğu, Çiğdemlik ve Şaphane-Boğacak Çayı sahalarının alterasyon türleri (silisleşme-kilisleşme/hidrotermal breş-kuvars damarı) ve element içerikleri açısından, epitermal ve/veya porfiri tip cevherleşme açısından önemli bir potansiyel içerdiği, diğer sahalarda saptanan anomalilerin ise ekonomik bir potansiyel içermediği tespit edilmiştir.

DEĞİNİLEN BELGELER

Aziz, A., 1973. İskilip Civarı ile Güney ve Güneybatısının Detay jeolojisi ve Petrol Olanakları, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Derleme Rapor No : 6132, 72s, Ankara (yayımlanmamış).

Birgili, Ş., Yoldaş, R., Ünalın, G., 1975. Çorum Havzasının Jeolojisi ve Petrol Olanakları, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Derleme Rapor No : 5621, 96s, Ankara (yayımlanmamış).

Genç, Ş., Kurt, Z., Küçümen, Ö., Cevher, F., Saraç, G., Acar, Ş., Bilgi C., Şenay, M., Poyraz, N.,

1991. Merzifon (Amasya) Dolayının Jeolojisi, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Derleme Rapor No : 9527, 56s, Ankara (yayımlanmamış).

Hakyemez, Y., Barkut, M.Y., Bilginer, E., Pehlivan, Ş., Can, B., Dağ, Z., Sözeri, B., 1986. Yapraklı - Ilgaz - Çankırı - Çandır Dolayları Jeolojisi, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Derleme Rapor No : 7966, 96s, Ankara (yayımlanmamış).

Özcan, A., Erhan, A., Keskin, E., Oral, A., Özer, S., Sümengen, M., Tekeli, O., 1980. Kuzey Anadolu Fayı - Kırşehir Masifi Arasının Temel Jeolojisi, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Derleme Rapor No : 6722, 96s, Ankara (yayımlanmamış).

Yılmaz, Y., Tüysüz, O., 1984. Kastamonu - Boyabat - Vezirköprü - Tosya Arasındaki Bölgenin Jeolojisi (Ilgaz-Kargı Masiflerinin Etüdü), Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Derleme Rapor No : 7838, 275s, Ankara (yayımlanmamış).